

HEINRICH TIMMEREVERS
DRJEŽDŽANSKO-MIŠNJANSKI BISKOP

Pastyrské słowo k jutrownemu pokutnemu časej 2023

*Wone ma so na wšěch njedźelnych (tež předwječornych) kemšach 1. póstneje njedzele
(blokowana doba!) dospołnje město přédowanja předčitać.*

Lube sotry a lubi bratřa,

popjelnu srjedu bu nam křiž z popjeła ze słowami „Nakazaj so a wěr dobremu poselstwu“ natrušeny. Prašam so, što móže nakazanje w našej nětčišej situaci woznamjenjeć.

Stejimy wosrjedź swěta, kotryž je mjeztym lěto posřednje abo bjezposřednje we wójnje. Widźimy, kak so spirala namocy přeco dale wjerći: njewoprawnjeny nadpad Ruskeje; prawo Ukrainy, so zakitować; podpěra z přeco nowymi brónjemi wot zapadneho swěta. Tuta dynamika je dilema, přetož njesměmy zabyć: Kóžda brón mori.

Začuwamy, zo wójna tež nas potrjechi: hač starosć wo čekacych, wo mało tepjene bydlenke a džěłanske rupy, stupace plaćizny abo pobrachowace medikamenty.

Nimo wšěch prašenjow je hnujace, kelko dobrego so přez Wašu mnohostronsku podpěru zmóžnja. Přeprošuju Was, dale pragmatisce pomhać a so wo měr modlić, za zmužity přeni krok k wujednanju. Ewangelij nas tež džensa napomina: „Zbóžni su, kiž měr a pokoj spěchuja.“ (Mt 5,9)

Što widžu, hdyž na cyrkej pohladam? Znjewužiwanje nas dale zaběra. Potrjeheni so přizjewja a wočakuja adekwatny wobchad z tym, štož je so stało. Před něšto tydženjemi smy wo podhladnych wokomikach seksualneho znjewužiwanja přez jednoho z našich měšnikow zhonili. Z potrjehenym młodostnym mam wosobinsce kontakt. Předpisam wotpowědujo smy podawk statnemu řečnistwu přizjewili a tež cyrkwinskoprawniske wšitke naprawy přewjedli, zo by so pad wujasnił. Přepytowanjam nochcu z předzasudženjom předpřimnýč, byrnjež hluboko zatrašeny był. Wšitko to pokazuje, zo njesměmy w swojich napinanjach přewencije, interwencije a předžělanja popušćić.

Hladam-li na dekanatne zarjadowanja w zašłym lěće a přenje wizitacije we wosadach, zwěšćam najprjedy wulki angažement, ale tež rezignaciju hladajo na wulke změny. Pytnu, zo je z nowozaloženymi wosadami zastupujomna wulkosć přestrjenje na mnohich městnach znajmjeńša hižo docpěta. Runočasnje njebudže biskopstwo hižo

wšitke planowe městna z měšnikom abo wosadnej referentku wobsadzić móc, prosće, dokelž njeje hižo dosć pastoralnych sobudźělačerkow a sobudźělačerjow. Čestnohamtscy přinošuja z wulkim zasadžowanjom k wosadnemu žiwjenju we wěrje na městnje, hač ze službu domownika, w radach abo při nawjedowanju słownych Božich službow. Začuwam jasnje: Dyrbimy znowa wo temje čestnohamtskich zastojnstwow rozmyslować.

W tutych dnjach sym w małej knižce „Demokratija trjeba nabožinu“ (němski titul: „Demokratie braucht Religion“) mysličku sociologi Hartmuta Rosy našoľ, kotraž nam snano móžnosć k nakazanju pokazuje.

1. Dyrbimy přestać.

W mnohich – snano tež runje zawodnje mjenowanych – kontekstach je stopnjowanska dynamika za přeco wjace a přeco spěšnišo džěl problema. Hartmut Rosa analyzuje symptomy našeho wšědneho žiwjenja. Wón piše: „Sym stajnje w agresijnym modusu, wšako dyrbju tole hišće wotdźělać, dyrbju tamne hišće kupić, chcu tole měć, chcu tole zhonić, a tak dale. A prašenje je, dže to tež hinak?“¹ Što rěka to za nas a naše biskopstwo?

Hladajo na wopisane položenje njebudu nam ani rjane rěče ani parole k wutraću ani sonowe hrody dale pomhać. Strózbosć a kedźbliwosć stej prašanej, zo bychmy situaciju přiwezali.

W lětach znowazałoženja našich wosadow sym sadu sformowaľ: „Telko wjele kaž móžno na městnje a tak wjele kaž trjeba a móžno zhromadnje.“ Sym přeco hišće wo tym přeswědčeny, zo dyrbi cyrkej na městnje skutkować. Zo by tole móžno wostaľo, dyrbiš pak tež konstruktivnje, strategisce a zmužiće za tym, štož je zhromadnje móžne, pytać. Njepóndže hižo, ze samsnym pastoralnym programom z mjenje resursami prosće wšudže dale činić.

Tež přenje wuslědky strategijoweho procesa so nam w přichodnych měsacach přicpěja. Za jednotliwe wobłuki skutkowanja budže sej ramik, kotryž ma so postajić, po jutrach dale našu kreatiwitu žadać, kak móhli z bytostnje mjeńšimi financnymi resursami ćežišća postajeć. To so jenož poradzi, hdyž so něčehožkuli wzdamy.

To, štož lubuješ a štož je ci znate, z čimž smy w cyrkwi wotrostli, spuščić, njeje lochko. Ale woprawdžitosć njewidžeć chcyc, by runje tak bjez lubosće byľo a njeje žana opcija. Nadžiju spožča mi připrajenje Jězusa, kotrež runje tak za přeměnjowacu so cyrkej płaći: „Sym z wami wšitke dny do skónčenja swěta.“ (Mt 28,20) Njemóžemy čas wróco wjerćeć. Ani tradicionalizm, kiž ma jednotliwy wokomik ze stawiznow Boha z nami ludžimi za absolutny, ani nostalgija, kotraž zašle wokrasnja, njebudžetej nam pomhać. Trjebamy tradiciju, kotraž wěru w konkretnej dobjě wožiwja. Je wažne, znamjenja časa spóznac, bjez toho zo so bjezmyslne faktiskemu podčisnješ. Při tym njeměli nas naroki za mocu, za suwerenitu wuľožowanja abo za privilegijemi nawodžeć, ale měli cyle mocy našeho Boha dowěrjeć.

¹ Hartmut Rosa, Demokratie braucht Religion, Mnichow 2022, 57.

2. Słuchajmy na ...

Što stanje so, hdyž słuchamy? W idealnym padže nječahnu słowa prosće nimo, ale nastanje rezonanca na słyšane. Hartmut Rosa wopisuje tele nazhonjenje takle: „Tam, hdžež rezonanca nastawa, hdžež woprawdže přestanu a so z tym, štož mje docpěje, zwjazam, přeměnu so, docpěju hinaše nastajenje a mam hinaše mysle. Započnu, swět hinak widžeć abo hinak myslić.“²

Tutón princip zepěra so tež na synodalnosć. Dže primarnje wo to, mjezsobnje na so słuhać a na Boha słuhać, kotrehož rezonanca nas wzajomnje přeměnja. Z tym rosće synodalna cyrkej.

Bamž Franciskus pozbudźuje nas k synodalnosći, hdyž praji: „Po tutym puću dyrbymy dale hić. Swět, w kotrymž smy žiwi a kotryž we wšej jeho přeciwnosći lubujemy a jemu słužić powołani smy, žada sej wot cyrkwje stopnjowanje jeje zhromadneho skutkowanja we wšěch wobłukach jeje póljanja. Runje tutón puć synodalnosće je to, štož Bóh wot cyrkwje třěceho lěttysaca wočakuje.

Štož sej Knjez wot nas žada, je we wěstej měrje hižo w słowje „synoda“ zapřijate. Zhromadnje postupować – lajkojo, pastyrjo a biskop Roma –, je koncept, kotryž hodži so lochko do słowow zjeć, ale njehodži so tak lochko zwoprawdźić.“

A bamž Franciskus pokročuje:

„Synodalna cyrkej je cyrkej připosluchanja, we wědomju, zo je připosluchanje ‚wjace hač sluchanje‘. Jedna so wo wzajomne słyšenje, při kotrymž ma kóždy něšto wuknyć: wěriwy lud, biskopski kolegij, biskop Roma – kóždy słuhać na druhich a wšitcy słuhać na Swjateho Ducha, »„Ducha wěrnosće“« (Jan 14,17), zo by spóznał, što wón cyrkwjam praji‘ (přir. Zjewj 2,7).“³

Trjebamy wšelakoru zhromadnosć wěriwych, kotraž słuhać poćahowanje na sebje přewinje a Božeho Ducha we wutrobach čujomne skutkować da. Skrótko: rezonancny rum za Boha a sobučłowjekow. Tak smy słužaca cyrkej jedyn za drugeho a za swět.

Lube sotry a lubi bratřa, tři prašenja chcu Wam sobu na puć sluchanja dać:

1. Z čim chcu w tutych tydženjach jutrowneho pokutneho časa přestać?
2. Komu chcu w svojim žiwjenskim wobswěće na wosebite wašnje kedźbnosć přez sprawne a jemu přiwobročene připosluchanje wěnować?
3. Kak móže so moje a naše sluchanje na Boha ponowić a pohłubšić?

Přiwozmiće tute prašenja jako impuls za sebje wosobinsce, k wuměnje we Wašej swójbje abo za skupiny a gremije. Za sluchanje a nowy spočatk w tutym jutrownym

² Hartmut Rosa, *Demokratie braucht Religion*, Mnichow 2022, 62.

³ bamž Franciskus, narěč k 50lětnj swjatočnosći zarjadowanja biskopskeje synody, sobotu, 17. oktobra 2015.

pokutnym času wuprošu Wam žohnowanje Trojjeničkeho Boha, + Wótca, + Syna a +
Ducha Swjateho.

Drježdžany, 24. februara 2023

Waš

Heinrich Timmerevers
Drježdžansko-Mišnjanski biskop